

повернення в Україну культурних цінностей при Кабінеті Міністрів України, голови організаційного комітету по вшануванню пам'яті В. Авраменка О. Федорука. Зацікавили присутніх виступи Ю. Станішевського «Василь Авраменко і українська хореографічна культура», Л. Барабана «Василь Авраменко в театрі Миколи Садовського», Р. Пилипчука «Василь Авраменко в Галичині та на Волині», Н. Шумади «Фольклор української діаспори», В. Юзвенко «Народна творчість Придніпров'я», Ф. Погребенника «Спроба осмислення мистецтва Василя Авраменка в науковій літературі», П. Білаша «В. Авраменко і українське танцювальне мистецтво 10-х — 30-х років ХХ століття», Г. Веселовської «Символічний діалогізм української хореографії від обряду до танцю», В. Коломійця «Становлення художніх принципів балетмейстерського мистецтва».

Було наведено чимало нових, досі невідомих фактів діяльності В. Авраменка, де розкрилися методи його праці, художньо-стильові особливості.

Зарубіжні гості внесли багато нових матеріалів, які доповнили сучасне уявлення про творчість Василя Авраменка. Це виступи А. Ногачевського «Вплив В. Авраменка на сучасний український танець в Канаді» (Канада), Г. Лагойцюка «Василь Авраменко в українській діаспорі Франції» (Франція), Б. Черевика «Музика Василя Авраменка без танців. Музика танців Василя Авраменка» (Канада).

На конференції прозвучали повідомлення про традиції В. Авраменка на Черкащині, його вшанування в Корсунь-Шевченківському краї, роль і значення В. Авраменка в кіноматографії України та західноєвропейському й американському кіномистецтві. Виступали педагоги Київського державного інституту культури, майстри сучасного хореографічного мистецтва.

Під час роботи міжнародної науково-практичної конференції було відкрито пам'ятник В. Авраменку в Стеблеві на Черкащині. Діяла величезна фотоілюстративна виставка. Перед учасниками та гостями конференції виступали народний ансамбль танцю «Покуття» (Коломия), дитячий фольклорний ансамбль танцю «Провесінь» (Бровари на Київщині). Студенти кафедри хореографії Київського державного інституту культури показали свою програму. Відбулося також відкриття виставки «Стеблівські пейзажі», присвяченої 100-річчю від дня народження Василя Авраменка (художник С. Хохлов).

На підсумковому засіданні прийнято рекомендації та рішення щодо подальшої популяризації творчості В. Авраменка, вивчення його спадщини та видання спеціальної літератури про життя і творчість уславленого митця.

Леонід БАРАБАН

Київ

КОНФЕРЕНЦІЯ ФОЛЬКЛОРИСТІВ У ТЕРНОПОЛІ

У час, коли світ відзначає 50-ліття закінчення Другої світової війни, повсюдно, особливо ж у Східній Європі та на теренах колишнього СРСР, посилюється інтерес до історії антитоталітарних рухів ХХ ст. Важливим документом, який допомагає об'єктивно оцінити неоднозначні події епохи є усна народна творчість. В Україні, як відомо, упродовж семи десятиліть різноманітними окупаційними режимами жорстоко переслідувався опозиційний до влади фольклор та його носії.

Здавалося б, що після стількох років тотальних гонінь український протирежимний фольклор 1920-х — 1980-х мав би якщо не згинуть, то принаймні помітно збідніти жанрово й тематично. Та записи останніх років, зроблені в різних місцевостях України, засвідчують велике розмаїття цього донедавна забороненого фольклорного пласту. Все частіше у наукових і популярних виданнях з'являються повідомлення, що піднімають питання генези, фольклорної специфіки матеріалу. Та загалом, робота в даному на-

прямі потребує пильнішої уваги фольклористів, а передусім збирачів. Адже з кожним роком все менше стає основних носіїв уснопоетичної творчості часів Голодомору, польської та румунської окупацій Західної України, національно-визвольної боротьби 1940—1950 рр.

Саме з метою активізації праці дослідників та популяризації цього маловідомого й маловивченого фольклору в Тернополі 11 лютого 1995 р. силами обласного правління «Просвіти» було проведено науково-практичну конференцію «Антиокупаційний фольклор України 1920—1980 років».

Доповідями учасників було охоплено уснопоетичну творчість різних регіонів України, починаючи з періоду визвольних змагань УНР 1918—1919 рр. до часів т. зв. перебудови. Зокрема, унікальні зразки сатиричних пісень, які зродилися на хвилі збройної боротьби УНР, аналізував доцент Тернопільського педінституту М. Чернописький у доповіді «Фольклорні мотиви антиокупаційної сатири в періодиці 20—40 рр. ХХ ст.». Його тема має підзаголовок: «З нотаток недопаленого у «спецфондах». Сотні частівок, віршованих куплетів, анекдотів, у яких висвітлюється антиукраїнська політика більшовизму, записав у Східному Поділлі краєзнавець із Вінниччини В. Вовкодав. Зібрані матеріали легли в основу його повідомлення «Режим часів Голодомору в пам'яті подолян». Про історичні пісні Західної України 1920—1930 років йшлося у доповіді Р. Крамаря «Антиокупаційний фольклор Галичини міжвоєнного періоду». Доповідач вказав на те, що саме міжвоєнні уснопоетичні твори, які виникли за польської окупації Західної України, є прямими попередниками повстанської пісенності.

Пісням Української Повстанської Армії присвячено доповіді двох науковців із Тернопільського педінституту. Професор В. Мельничайко («Щире слово від серця народного») розглянув мовні особливості повстанських співанок, вказав на об'єктивні причини поетичної недосконалості ряду партизанських творів. Аспірант П. Шимків докладніше зупинився на історизмі повстанських пісень («Документалізм повстанської лірики»).

Фольклорні новотвори останніх років проаналізовано львів'янином Б. Фотюком («Сучасний політичний анекдот») та тернопільцем В. Ханасом («Політичний фольклор сучасного українського села»).

Питань жанрової специфіки неоднорідного фольклорного матеріалу, наснаженого політичними ідеями, торкнувся аспірант Львівського держуніверситету Я. Гарасим («Політичні жанри фольклору»). У своїх висновках він опирається на праці М. Драгоманова.

В ряді доповідей тернопільських краєзнавців аналізується різножанровий фольклор окремих районів, сіл. Прикметно, що активну участь у роботі конференції взяли колишні учасники УПА, творці й носії фольклору 1940-х — 1950-х, які своїми спогадами та піснями прикрасили хід конференції.

«Сучасний український інтелігент в селі й місті, — зазначено в резолюції конференції, — якщо він патріот, не має права стояти осторонь від збирання і вивчення антиокупаційної народної творчості».

Ростислав КРАМАР

Тернопіль

ФОЛЬКЛОРИСТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ДО 100-РІЧЧЯ В. ПРОППА

15—20 травня 1995 р. у Санкт-Петербурзі відбулася міжнародна конференція «Спадщина В. Я. Проппа в сучасній науці», присвячена 100-річчю від дня народження вченого. Її було організовано Санкт-Петербурзьким державним університетом, Російським етнографічним музеєм, Музеєм антропології та етнографії ім. Петра Великого (Кунсткамера) Російської АН, Інститутом російської літератури (Пушкінський Дім) Російської АН.

Конференція зібрала представників багатьох країн світу. Крім російських вчених, у її роботі взяли участь дослідники з Великобританії,